

## جزئیات ۵ بسته حمایتی دولت از حمل و نقل جاده‌ای

معاون سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای با اشاره به ارائه کارت‌های خرید اعتباری ۱۲ میلیون تومانی برای رانندگان اتوبوس، مینی بوس و سواری بین شهری، گفت: برای تسهیلات قرض الحسنه ۱۱۱ هزار راننده با وزارت تعاون مکاتبه شد. مهران قربانی، درباره بسته‌های حمایتی دولت از رانندگان و شرکت‌های حمل و نقل جاده‌ای در شرایط شیوع کرونا توضیح داد: بسته‌های حمایتی ویژه کسب و کارهای آسیب دیده مرتبط با حمل و نقل جاده‌ای در شرایط شیوع کرونا فعلاً شامل ۵ بسته است که ۲ بسته آن نهایی شده و ۳ بسته آن در آینده نزدیک نهایی می‌شود. وی توضیح داد: بسته اول، بسته حمایتی شامل کاهش هزینه ناشی از تهیه اسناد فعالیت حمل و نقل همچون ایجاد امکان تمدید غیر ضروری کارت‌های هوشمند فعالیت راننده و تمدید مجوز فعالیت شرکت‌های حمل و نقلی است که توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای انجام شده است. معاون حمل و نقل سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای اظهار داشت: دومین بسته، بسته پرداخت بیمه بیکاری برای اسفند ۹۸ تا اردیبهشت ۹۹ است که توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در نظر گرفته و ابلاغ شده است و هر یک از راننده‌ها با عوامل حوزه حمل و نقل می‌توانند وارد سامانه مورد نظر شده و موضوع بیمه بیکاری خود را اتجا اعلام کنند. قربانی ادامه داد: سومین بسته، بسته حمایتی ارائه کارت‌های اعتباری خرید یک و ۲ میلیون تومانی است که توسط معاون اول رئیس جمهور ابلاغ شده است. این بسته مربوط به اقشار آسیب پذیر قاعد در آمد ثابت از قبیل راننده‌های اتوبوس، مینی بوس و سواری کرابه بین شهری و خانوارهای ۲ نفره و بیش از ۲ نفر است. وی افزود: راننده‌ها می‌توانند در پایگاه اطلاعات رفاه ایرانیان در سایت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی وارد شوند و با ورود اطلاعات، معرفی آنها به بانک‌ها انجام می‌شود. قربانی با تأکید بر اینکه سه بسته اول به مرحله اجرا رسیده و امکان ثبت نام دارد، گفت: اما دو بسته دیگر شامل تسهیلات قرض الحسنه برای ۱۱۱ هزار راننده و اختصاص ۸ هزار میلیارد تومان برای همه شرکت‌های حمل و نقلی در دست مکاتبه و پیگیری است. /اارس

## تازه ترين ضوابط فعاليت كسب‌وکارهای كم‌خطر در طرح فاصله‌گذاری هوشمند

قائم‌مقام وزیر صمت جزئیات ضوابط فعالیت کسب‌وکارهای کم‌خطر را تشریح کرد و گفت: ۷۵۰ میلیون شاغل مستقیم اصناف هستند، باید در فاصله‌گذاری هوشمند حتماً اثرات تصمیمات لازم را لحاظ کنیم، چون این حوزه حدود ۱۸۵ میلیون نفر از جمعیت کشور را شامل می‌شود. حسین مدرس خیابانی اظهار کرد: مرحله اول فاصله‌گذاری اجتماعی، خوشبختانه با همکاری بسیاری از اصناف، کسبه و کسب‌وکارهای کشورمان به‌خوبی اجرا شد و همچنان که اصناف ما در ایام پایانی سال با توجه به اهمیت بازار شب عید با دولت همکاری بسیار خوب و گسترده داشتند، در مرحله دوم فاصله‌گذاری اجتماعی که به‌صورت هوشمند خواهد بود، اجازه فعالیت برخی از کسب‌وکارهایی که فعالیت آنها ریسک کمتری دارد، داده شده است. قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت افزود: در مرحله دوم فاصله‌گذاری اجتماعی مشاغل و کسب‌وکارهایی که دارای ریسک فعالیت بالایی هستند، همچون فعالیت بانگاه‌ها، آرایشگاه‌ها، تالارهای پذیرایی، رستوران‌ها و مراکزی که پرتردد هستند، همچنان ممنوع است و حتی اصنافی که اجازه فعالیت دارند باید حتماً طبق ضوابط و پروتکل‌های بهداشتی وزارت بهداشت و درم‌ان فعالیت کنند. /انسیم

**محاسبه قبض گاز تا ۱۵ اردیبهشت بر اساس فصل سرد**  
گازبهای مشترکان خانگی همه اقلیم‌ها تا ۱۵ اردیبهشت بر مبنای فصل سرد محاسبه می‌شود. مشخصی این شرکت با اشاره به قانون مصوب هیات وزیران گفت: هیات وزیران در نشست ۲۸ اسفند پارسال به پیشنهاد شرکت ملی گاز ایران از وزارت نفت، تصویب کرد که با توجه به شرایط ناشی از شیوع بیماری کرونا، دوره‌های سرد مناطق آب و هوایی کشور، موضوع تصویب نامه شماره ۱۷۵۶۲/۳۶۹۱۱ مورخ ۲۸ اسفند ۹۸ و اصلاحات بعدی آن، تا تاریخ ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۹ تمدید می‌شود. محمد عسگری ادامه داد: به‌منظور تعیین الگوی مصرف گاز طبیعی در بخش خانگی و با توجه به رفاه حال مشترکان خانگی گاز و برابر درخواست انجام شده از هیات دولت مبنی بر موافقت با تمدید دوره سرد تا نیمه اردیبهشت امسال، گازبهای مشترکان خانگی تا تاریخ ذکر شده بر مبنای فصل سرد محاسبه خواهد شد. با اجرای قانون هدفمندی یارانه ها، بهای گاز بسته به فصل و منطقه متفاوت است و در فصل‌های سرد، گاز ارزان‌تر از فصل‌های گرم در اختیار مشترکان قرار می‌گیرد. براساس این قانون ۷ ماه اول هر سال فصل گرم و ۵ ماه پایانی سال فصل سرد محسوب خواهد شد. **شرکت ملی گاز ایران**

## بایدها و نبایدها در حمایت از کسب و کارهای خسارت دیده

متأسفانه ابهام و رکود ناشی از تشدید تحریم‌های یک جانبه آمریکا بر محیط کسب و کار کشور با شیوع ویروس کرونا مضاعف شد . می‌توان گفت تقریباً همه فعالیت‌های بنگاه‌های کشور در عرصه خدمات ، صنعت و کشاورزی که مجموعه بنگاه‌های کوچک متوسط و بزرگ را شامل می‌شود، به تعطیلی کشاند. با این شرایط بارندگی‌هایی که طی سال گذشته و ماه‌های اخیر در کشور رخ داد وضعیت بسیار خوبی را در حوزه کشاورزی، پرورش آبزیان و دامپروری بوجود آورد که تقریباً محصولات تولیدی علاوه بر تأمین نیاز داخلی قابلیت صادرات هم دارد. در بخش گردشگری هم شرایط خوبی پیدا کرده بودیم که به دلیل شیوع کرونا متوقف شد بنابراین شرایط جدید حتماً نیازمندان راهکارهایی است که بتوان بخشی از این ظرفیت‌ها را در کشور دوباره فعال کرد. بنابراین برای رفع این بلاي فراگیر وسخت و کشنده حتماً باید پروتکل‌های بهداشتی را با دقت و شدت اجرا کنیم اما این بدان معنا نیست که تعطیلی کسب و کارها راه راه حل است . فلذا باید برای فعالیت کسب و کارها در کشور چاره جدید پیدا کنیم. در واقع اینکه همه بخش‌های کشور را برای مبارزه با کرونا تعطیل کنیم آثار منفی بیشتری از خسارت‌های کرونا دارد. پس پیشنهاد می‌شود تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی بیشتر از فروردین ماه ادامه پیدا نکنند و دولت با رعایت پروتکل‌های بهداشتی بتواند برای بنگاه‌ها راهکارهای جدید پیدا کند. در همین رابطه موارد زیر پیشنهاد می‌شود: از دولت تقاضا می‌شود از همه کسانی که در بازار کار کشور فعالیت می‌کنند مشورت بگیرد تا از یک راهکار منطقی، فراگیر و فنی بهره مند شود. نهاد‌های مرتبط صنفی و فنی که کنار دولت فعالیت می‌کنند باید مشورت قرار بگیرند مانند اتاق اصناف، اتاق بازرگانی، اتاق تعاون. اولین اقدامی که انتظار می‌رود دولت انجام دهد این است که در کشاورزی و پرورش آبزیان و دامپروری که ظرفیت‌های خوبی وجود دارد یک کمیته مشاوره فنی برای تولید کنندگان شکل دهد تا بتوانند مزاد تولید را صادر کنند. با توجه به اینکه مردم اصولاً کمتر درگیر اقتصاد کلان هستند و بیشتر با اقتصاد خرد سرو کار دارند ، از آن طرف بنگاه‌های کوچک هم تعدادشان در کشور زیاد است و به لحاظ اشتغال این بنگاه‌ها برای مردم مهم هستند پس اولویت حمایت دولت باید بنگاه‌های خرد باشد. بر خلاف انتقادهایی که به کیفیت و کمیت بسته‌های حمایتی وجود دارد دولت باید تعهداتی که مصوب کرده را زودتر اجرایی کند. پیشنهاد می‌شود نرخ بازپرداخت تسهیلات در ۱۲ درصد مشخص شده است کاهش پیدا کند. حمایت در قالب بیمه و معافیت‌های مالیاتی از کارگاه‌ها به دلیل از دست دادن بازار شب عید افزایش باید. کمک به بنگاه‌ها و کارگران از هم تفکیک شده و بصورت مجزا در نظر گرفته شود تا مؤثر تر واقع شود. کمک‌های نقدی به کارگران و تخصیص کالاهای اساسی با یارانه اعمال گردد.

اخذ مالیات از خانه‌های خالی امسال قرار است اجرایی شود. مالیات بر خانه‌های خالی مطابق ماده ۵۴ مکرر قانون مالیات‌های مستقیم از واحدهای مسکونی مشمول است. قانون دریافت مالیات از خانه‌های خالی ۴ سال قبل به تصویب رسید و قرار بود با اجرای این قانون مسیر سوداگری و احتکار واحدهای مسکونی محدود شود. اجرای این قانون منوط به راه‌اندازی سامانه‌ای به‌منظور شناسایی واحدهای مسکونی خالی بود. بهمن ماه سال گذشته این سامانه راه اندازی شد تا زیرساخت‌های فنی برای شناسایی خانه‌های خالی از سکنه ایجاد شود . آنطور که وزیر راه و شهرسازی خبر داده از امسال مالیات ستانی از صاحبان واحدهای مسکونی خالی در دستور کار قرار گرفته است.

## تحرک در بازار

در بسیاری از کشورها برای خانه‌های خالی از سکنه مالیات وضع می‌کنند تا سرمایه‌ها را راکد نماند. کارشناسان اقتصادی مهمترین کارکرد اخذ مالیات از خانه‌های خالی را تحرک بخش مسکن عنوان می‌کنند تا به این ترتیب این واحدها به بخش اجاره مسکن و یا برای فروش به بازار مسکن تزریق شود.

## خالی‌های لوکس

در قانون بودجه امسال بخش مالیات سهم تعیین کننده‌ای در تأمین درآمدهای دولت دارد چون پایه‌های مالیاتی تازه‌ای اجرایی می‌شود که تاکنون هیچ مودی مالیاتی آن را پرداخت نکرده است. یکی از بخش‌هایی که پایه‌های مالیاتی جدیدی برای آن تدوین شده؛ مسکن است که در قالب «مالیات برعایدی سرمایه» و «مالیات بر خانه‌های لوکس و خالی» عملیاتی خواهد شد. بر اساس آمار به دست آمده از آخرین سرشماری نفوس و مسکن، حدود ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار واحد مسکونی خالی در کشور وجود دارد که علت اصلی خالی ماندن این واحدها قیمت بالای آن به نسبت توان مالی متقاضیان است، یعنی به نوعی واحدهای خالی مانده را می‌توان در شمار واحدهای لوکس به حساب آورد.

موجودی مسکن کل ایران براساس سرشماری نفوس و مسکن سال ۹۵، به ۲۵ میلیون و ۴۱۲ هزار واحد رسیده است. در مقابل، آمار خانه‌های خالی نیز به ۲ میلیون و ۵۸۷ هزار واحد رسیده است. یعنی حدود ۱۰ درصد کل واحدهای مسکونی .این آمار نشان می‌دهد بخش زیادی از ساخت‌وسازها در کشور غیرمصرفی، لوکس و متراژ بزرگ بوده که با جنس خانوارها (با ایجاد کوچک‌تر از یک دهه قبل) سازگار نبوده است. با این حساب نسبت خانه‌های خالی به کل موجودی واحدهای مسکونی کشور حدود ۱۰ درصد است که نشان می‌دهد از هر ۱۰ خانه در کشور، حداقل یکی خالی است. کارشناسان اقتصادی، اخذ مالیات از واحدهای خالی را یکی

## ضرورت اخذ مالیات از واحدهای مسکونی خالی و مشکلات اجرای آن

## ۲/۵ میلیون خانه خالی در صف مالیات



<p><b>■ باره اندازی سامانه املاک، اخذ مالیات از خانه‌های خالی از امسال در دستور کار قرار دارد</b></p> <p><b>■ براساس آمار حدود ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار واحد مسکونی خالی در کشور وجود دارد که علت اصلی خالی ماندن این واحدها قیمت بالای آن به نسبت توان مالی متقاضیان است.</b></p> <p><b>■ کارشناسان اقتصادی، اخذ مالیات از واحدهای خالی را یکی از</b></p>	<p><b>■ باره اندازی سامانه املاک، اخذ مالیات از خانه‌های خالی از امسال در ارزش سرمایه‌خوابیده در خانه‌های خالی کشور حدود ۱۰۰ میلیارد دلار است که این سرمایه‌بی مصرف مانده است، شناسایی این خانه‌ها برای اخذ مالیات در اولویت قرار دارد.</b></p> <p><b>■ اجرای قانون اخذ مالیات از خانه‌های خالی با ترمی‌دهای مواجهه شده است که ممکن است اجرای آن را به تأخیر بیندازد.</b></p>
---	---

دستگاه‌های مختلف در شناسایی واحدهای خالی می‌رود که باید هرچه سریع‌تر به چرخه مصرف وارد شود. این واحدهای مسکونی ثروت ملی هستند که نباید با توجه به نیازهای اقتصادی، بلااستفاده بماند. آنها معتقدند در کشورهای دیگر، دولت‌ها با ابزار مالیات بر خانه‌های خالی اجازه نمی‌دهند واحد مسکونی خالی بماند و در این بخش انحصار به‌وجود آید. البته از سوی دیگر، برخی کارشناسان بازار مسکن با اشاره به رکود این بازار و قیمت‌های بالاتر از توان متقاضیان، می‌گویند اخذ مالیات از خانه‌های خالی و بطور کلی مالیات بر عایدی سرمایه در بخش مسکن نباید موجب فرار **■ کاهش سوداگری**

بر اساس برآوردها، ارزش سرمایه خوابیده در خانه‌های خالی کشور حدود یک هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان با معادل ۱۰۰ میلیارد دلار است که این سرمایه‌بی مصرف مانده است. با راه‌اندازی سامانه املاک شناسایی این خانه‌ها برای اخذ مالیات در اولویت قرار دارد. مالیات بر خانه‌های خالی یکی از اصلی‌ترین راه‌های مقابله با سوداگری در بازار مسکن است. در واقع کنترل سوداگری در بازار مسکن تاکنون معطل راه‌اندازی سامانه املاک برای شناسایی واحدهای مسکونی خالی و اخذ مالیات از این خانه‌ها بود. فعالان بازار مسکن این اعتقاد را دارند که

راهکارهای مهم برای عرضه این واحدها به بازار مصرف برای این می‌کنند. مالیاتی که در بیشتر کشورها نیز در قالب مالیات بر سرمایه یا مالیات بر ثروت از صاحبان این نوع ثروت ستانده می‌شود. با توجه به لوکس بودن این واحدها، امسال عملیاتی می‌شود. هم‌اکنون طبق قانون نقل و انتقال واحدهای مسکونی مشمول مالیات است، ولی با اجرایی شدن پایه‌های مالیاتی جدید در این بخش علاوه بر نقل و انتقال، صاحبان واحدهای مسکونی باید مالیات تازه‌ای که در قالب «مالیات بر ثروت» تعریف می‌شود را پرداخت کنند که صاحبان خانه‌های خالی لوکس نیز از این قانون مستثنی نیستند.

## شناسایی خانه‌های خالی کلید خورد

به‌منظور که گفته شد قانون اخذ مالیات از خانه‌های خالی، پیش از این و از سال ۹۴ نیز وجود داشته است اما به دلیل نامشخص بودن وظایف

«ایران» از پاییز ۹۶ تا پاییز ۹۸ متغیرهای کلیدی را گزارش می‌کند

## بررسی ۷ شاخص کلیدی در ۹ فصل

سیاوش رضایی  
فیرنگر

را تجربه کرده است. در زمستان ۹۷ گرچه نرخ رشد به منفی ۷۰۹ درصد رسیده اما دوباره در بهار و تابستان سال گذشته به ترتیب با نرخ منفی ۱۰۰۱ و ۱۰۰۴ درصد، رکود شدیدی را تجربه کرده است. این درحالی است که درپاییز سال گذشته نرخ رشد اقتصادی با منفی ۱۰۷ درصد، بهبود قابل توجهی نسبت به فصول قبل و فصل مشابه سال قبل داشته است.

درنرخ رشد اقتصادی بدون نفت نیز اتفاق مشابهی افتاده است. درپاییز سال ۹۶ این شاخص عدد ۴۰۱ درصد را نشان می‌دهد که از تابستان ۹۷ وارد فاز منفی شده است و بدترین عملکرد خود را در پاییز ۹۷ ثبت کرده است. این درحالی است که با روند تدریجی از بهار ۹۸ این شاخص بهبود یافته است. درحالی که در زمستان ۹۷ نرخ رشد بدون نفت منفی ۳۰۳ درصد بوده این نرخ در بهار سال گذشته به منفی یک درصد، در تابستان گذشته صفر درصد و در پاییز گذشته به ۹ دهم درصد ارتقا یافته است. تشدید تحریم‌ها سهم نفت را در تولید ناخالص داخلی کشور کمرنگ کرد و بستری برای خودنمایی بخش غیرنفتی اقتصاد فراهم کرده است.

## افت و خیز شاخص فلاکت

دراین گزارش، شاخص فلاکت که مجموع نرخ تورم و بیکاری را به عنوان مهمترین متغیرهای مربوط به معیشت مردم نشان می‌دهد، در۹ فصل (پاییز ۹۶ تا پاییز ۹۸) عمده‌ترین عامل کاهش نرخ شاخص ها، بهترین عملکرد این شاخص نیز در پاییز ۹۷ رقم خورده که شاخص ۱۹۰۹ درصد بوده است. اما از تابستان ۹۷ با رشد نرخ تورم و بیکاری شاخص فلاکت نیز روند صعودی در خود می‌گیرد به طوری که دراین فصل به ۲۳۰۵

درصد می‌رسد. درپاییز و زمستان ۹۷ نیز به ترتیب با نرخ ۲۹۰۷ و ۳۹ درصد این شاخص به افزایش خود ادامه می‌دهد تا این که در بهار و تابستان سال گذشته به اوج خود می‌رسد. در بهار سال گذشته شاخص فلاکت به ۴۸۰۴ درصد می‌رسد. در تابستان سال گذشته شاخص فلاکت به ۵۳۰۱ درصد را تجربه می‌کند. اما با کاهش نرخ تورم و ثبات نسبی نرخ بیکاری درپاییز سال گذشته شاخص فلاکت با کاهش ۲۰۵ درصدی ۵۰۰۶ درصد می‌رسد. گفتنی است با توجه به روند نزولی مداوم نرخ تورم و همچنین بیکاری انتظار می‌رود که درماه‌های آتی روند کاهش شاخص فلاکت نیز ادامه یابد.

گفتنی است نرخ بیکاری در پاییز سال گذشته به ۱۰۰۶ درصد رسیده که ۲ دهم درصد از فصل قبل بیشتر است، ۱۰۱ درصد از پاییز ۹۷ کمتر

مالیاتی با شهرداری‌ها قرار بگیرد. این کارشناس از اجرایی شدن طرح در سال جاری ابراز تردید کرد.

مصطفی قلی خسروی، رئیس اتحادیه مشاوران املاک نیز در گفت و گویا «ایران» اجرایی شدن قانون اخذ مالیات از خانه‌های خالی با توجه به شرایطی که در خصوص شناسایی این خانه‌ها وجود دارد، را ممکن ندانست. خسروی گفت: چند سال است که متولیان بخش مسکن از اجرای این قانون سخن می‌گویند اما می‌توان گفت تاکنون هیچ اقدامی عملیاتی برای آن شروع نشده است.

خسروی با اشاره به اینکه دولت‌های مختلف هر کدام به نوعی به دنبال اخذ مالیات از خانه‌های خالی بوده‌اند گفت: در حال حاضر شرایط از نظر فنی برای شناسایی این واحدها هموار است و می‌توان گفت شناسایی خانه‌های خالی با توجه به ابزارهای نوین و جدید به راحتی امکانپذیر است اما ما شاهد اجرای قانون نیستیم.

او اخذ مالیات از خانه‌های خالی را در جهت افزایش رفاه مردم برای دسترسی سریع‌تر به مسکن عنوان کرد و گفت: در بیشتر کشورها مالیات خانه‌های خالی سنگین‌تر از مالیات‌های دیگر است و همین باعث می‌شود صاحبخانه‌ها به دنبال جواب کردن مستأجران نباشند. آنها می‌دانند اگر خانه برای مدتی خالی بماند مجبورند مالیات زیادی بابت آن بپردازند اما در ایران مالکان این اجبار مالیاتی را ندارند بنابراین ممکن است برای دریافت سود بیشتر از عرضه مسکن به بازار اجاره یا فروش خودداری کنند. در حالی که عرضه خانه‌های خالی یک امر ملی است و همه از عرضه این واحدها به بازار استقبال می‌کنند.

خسروی به موضوع دیگری هم اشاره کرد و آن عرضه‌هایی با متراژهای بالا است که عموماً به عنوان انبار از آن استفاده می‌شود و مشخص نیست مالکان واقعی این خانه‌های بزرگ چه کسانی هستند. رئیس اتحادیه مشاوران املاک با اشاره به قوانین کشورهای دیگر در مواجهه با چنین معضله‌هایی گفت: برای مثال در کشور ترکیه دولت ۵ سال به مالکان مهلت می‌دهد برای مشخص شدن مالکیت و پرداخت مالیات اقدام کنند اگر بعد از ۵ سال مالک اقدامی نکرد دولت با مصادره آن به ساخت و ساز در آن زمین و واگذاری خانه‌ها به متقاضیان اقدام می‌کند. موضوع دیگری که برخی کارشناسان در خصوص امکان اجرایی نشدن اخذ مالیات از خانه‌های خالی در سال جاری مطرح می‌کنند اشاره به شرایط اقتصادی کنونی است که بخاطر کرونا و خواب سرمایه‌ها و کاهش درآمدها ممکن است مالیات ستانی از خانه‌های خالی نیز با مشکلاتی همراه شود. اما آنچه بیشتر کارشناسان بر آن تأکید دارند این است که بر اساس قانون صاحبان خانه‌های خالی باید مالیات سرمایه‌های خود را بپردازند یا اینکه سرمایه خود را به چرخه اقتصادی وارد کنند.

است. درنرخ تورم نیز هرچند نرخ ۴۰ درصد پاییز سال گذشته افزایش زیادی نسبت به نرخ ۱۸ درصد پاییز ۹۷ داشته است، ولی ۲۰۷ درصد از نرخ تابستان سال گذشته کمتر شده است.

## وضعیت متغیرهای اعتباری

درکنار شاخص‌های واقعی اقتصاد ایران، متغیرهای اعتباری روند متفاوتی درپیش گرفته است. براساس گزارش مرکز آمار ایران، میزان رشد نقدینگی (نسبت به پایان سال قبل) در۹ فصل مورد بررسی نوسان بسیار زیادی داشته است. درحالی که درپاییز ۹۶ این نرخ رشد ۱۵۰۳ درصد بوده درزمستان همان سال به ۲۲۰۱ درصد می‌رسد. اما در بهار ۹۷ نقدینگی با ۳۰۴ درصد کمترین رشد را داشته است که درتابستان همان سال با ۹۳ درصد همچنان زیر ۱۰ درصد است. با این حال از پاییز ۹۷ دوباره رشد این شاخص به ۱۵۰۳ درصد و در زمستان با ۲۳۰۱ درصد به ۹۳ درصد می‌رسد. در سه فصل سال قبل نیز رشد نقدینگی نسبت به پایان سال گذشته برای بهار، تابستان و پاییز به ترتیب ۱۲۰۹، ۵۰۲ و ۲۰۰۲ درصد بوده است.

پول به عنوان متغیر دیگر این بخش روندی مشابه نقدینگی داشته است. درحالی که در پاییز ۹۶ رشد پول نسبت به پایان سال قبل ۶۰۴ درصد محاسبه شده در زمستان همان سال به ۱۹۰۴ درصد می‌رسد. همانند فصول بهار رشد پول در بهار ۹۷ نیز با ۵۰۸ درصد کمترین رشد را می‌رسد، به طوری که در تابستان، پاییز و زمستان ۹۷ رشد این شاخص به ترتیب به ۲۵۰۷، ۲۵۰۱ و ۴۶۰۵ درصد می‌رسد. درپاییز سال گذشته نیز رشد پول به ۲۷۰۴ درصد رسیده است که بالاتر از نرخ ۲۵۰۷ درصدی در پاییز ۹۷ است.

## شاخص فلاکت که مجموع

## نرخ تورم و بیکاری را به عنوان

## مهمترین متغیرهای مربوط به

## معیشت مردم نشان می‌دهد،

## در۹ فصل (پاییز ۹۶ تا پاییز ۹۸)

## اعلام شده است. همانند سایر

## شاخص‌ها، بهترین عملکرد

## این شاخص نیز در پاییز ۹۷ رقم

## خورده که شاخص ۱۹۰۹ درصد

## بوده است